

РНИДС
Регистар националног
интернет домена Србије

Фондација „Регистар националног интернет домена Србије“
Жоржа Клемансоа 18а/1, Београд | телефон: 011.7281.281
rnids.rs | rnids.srb | kancelarija@rnids.rs

ИЗВЕШТАЈ ДИРЕКТОРА РНИДС-А О РАДУ КАНЦЕЛАРИЈЕ ТОКОМ ТРЕЋЕГ КВАРТАЛА 2019. ГОДИНЕ

Владимир Манић

Директор

Београд, октобар 2019.г.

Садржај

Увод	3
Најзначајнији пословни показатељи РНИДС-а за период	3
Кратак преглед најважнијих активности у кварталу	3
Послови Регистра и тржиште домена	4
Систем за регистрацију и доступност сервиса	4
Развој и примена правила за регистрацију	4
Решавање спорова у вези с називом домена	5
Стање тржишта домена	5
Сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а	6
Присуство РНИДС-а у јавности	7
Догађаји	7
Сајт Фондације рнидс.срб / ruids.rs	8
Сајт домен.срб / domen.rs	8
Остале активности	9
Анализа присуства РНИДС-а у медијима	10
Редовни послови Канцеларије	10
Правни, кадровски и општи послови	10
Рачуноводство и ревизија	11
Интерни ИКТ сервиси	11
Подршка Управном одбору	12
Подршка Конференцији суоснивача	12
Сарадња с домаћим организацијама и институцијама	12
Сарадња с међународним организацијама и институцијама	13
Службена путовања током другог квартала 2019. г.	13
Кратки извештаји са службених путовања запослених у Канцеларији	14
Финансије	15
Финансијски извештаји	15
Набавке	17

Увод

Најзначајнији пословни показатељи РНИДС-а за период

Током трећег квартала 2019. године:

- DNS и сви сервиси РНИДС-а функционисали су са **100% расположивости**.
- Укупан прилив у кварталу износи 39.845.919 динара са урачунатим ПДВ-ом.
- Укупан прилив од аванса за домене износи 39.546.914 динара са урачунатим ПДВ-ом.
- Укупно стање новчаних средстава са хартијама од вредности, прерачунато у динарима, износи 125.368.859 динара.

На крају трећег квартала 2019. године:

- Укупан број **регистрованих назива домена** је: 107.407.RS и 2.521.CIB.

Кратак преглед најважнијих активности у кварталу

Најважније активности и догађаји током трећег квартала 2019. године:

- Одржана је изборна седница Конференције суоснивача 19. септембра 2019. године, на којој је Владимир Алексић изабран за председника Конференције суоснивача.
- Активирано је DNSSEC потписивање и успостављен је ланац поверења између коренске (root) зоне и .rs и .cib TLD домена. Припремљене су измене процедура регистрације и система за регистрацију назива домена.
- Извршена су усклађивања РНИДС-ових аката са новим Законом о заштити података о личности.
- Одржана је радионица за овлашћене регистре у вези са Законом о заштити података о личности.
- Извршена је анализа понуда овлашћених регистара у вези регистрације .rs и .cib назива домена.
- Одржано је предавање о унапређењу безбедности ИТ система за представнике финансијских институција, у сарадњи са Привредном комором Београда.

Послови Регистра и тржиште домена

Систем за регистрацију и доступност сервиса

У трећем кварталу 2019. године није било прекида у раду система РНИДС-а.

Назив сервиса	Трајање прекида	Расположивост
DNS сервис	Без прекида	100%
Сервиси RSreg апликације	Без прекида	100%
Финансијски сервис регистрације	Без прекида	100%

Фокус активности у трећем кварталу био је на стабилизацији рада и подешавању перформанси система и сервиса РНИДС-а након успешног пресељења опреме у нове дата центре. Успостављено је и ново окружење за развој и тестирање, које је и физички одвојено, чиме се повећава безбедност свих кључних сервиса РНИДС-а.

У складу са планираним активностима, РНИДС је успешно завршио имплементацију DNSSEC-а и активирано је потписивање TLD зона којима управља РНИДС. У IANA базу су уписани одговарајући DNSSEC записи, чиме је успостављен ланац поверења између коренске (root) зоне и .rs и .срб TLD домена.

Овлашћени регистри обавештени су о планираним изменама процедура регистрације везаним за увођење DNSSEC-а. Такође су завршене и измене система за регистрацију назива домена које омогућавају уписивање одговарајућих DNSSEC записа (DS запис) за DNSSEC потписане називе домена. Измене система постављене су на тест окружење доступно овлашћеним регистрима, на коме се могу упознати са променама и вршити своја тестирања.

Развој и примена правила за регистрацију

Извршена су потребна усклађивања са новим Законом о заштити података о личности. На сајту РНИДС-а постављене су [Информације о обради података о личности](#) и одређено је [лице за заштиту података о личности](#). Започет је рад на изради нацрта Кодекса поступања, који би се примењивао на рад РНИДС-а и ОР-ова у области обраде података о личности. У питању је документ који нови Закон о заштити података о личности прописује као могућност у циљу уређивања обраде података о личности на јединствен начин у оквиру једне бранше.

У овом кварталу поднета је једна примедба пред Комисијом за поступање по примедбама у случају повреда аката о регистрацији, чије је разматрање у току.

У оквиру радне групе за сарадњу са ОР-има разматрани су могући правци измена процедура регистрације ради поједностављења и убрзања процеса регистрације и измена везаних за домене. Разматране су и евентуалне негативне последице које ове измене могу да проузрокују, као и начини за смањење негативних последица. Рад радне групе је у току.

Решавање спорова у вези с називом домена

У овом кварталу покренут је спор у вези са називом домена: irkom.rs.

Стање тржишта домена

Трећи квартал 2019. године је завршен са 107.407 регистрованих .RS назива домена и исказује раст од 5.34% у односу на трећи квартал 2018. године. Број регистрованих .СРБ назива домена на крају трећег квартала 2019. године износи 2.521 и исказује раст од 0,20% у односу на трећи квартал 2018. године.

Реализација обнове регистрације, нових регистрација и истеклих регистрација по доменским просторима дата је у следећој табели.

Доменски простор	јул 2019.			август 2019.			септембар 2019.		
	обн.	нови	истек.	обн.	нови	истек.	обн.	нови	истек.
.co.rs	867	182	130	958	76	91	1894	123	83
.edu.rs	82	20	17	129	10	19	257	16	14
.in.rs	125	48	58	133	40	44	148	63	40
.org.rs	165	38	32	183	22	19	403	27	22
.rs	4482	1325	929	4736	1209	779	6802	1619	705
укупно .rs	5721	1613	1166	6139	1357	952	9504	1848	864
.обр.срб	2	1	0	2	0	0	3	0	1
.од.срб	4	0	0	4	0	1	3	0	0
.орг.срб	8	0	0	13	1	1	2	1	1
.пр.срб	44	0	1	55	0	2	4	0	0
.срб	157	14	6	294	7	25	49	13	17
укупно .срб	215	15	7	368	8	29	61	14	19

У следећој табели дат је приказ кретања стопе задржавања, стопе креирања и стопе брисања.

Период	Стопа задржавања		Стопа креирања		Стопа брисања	
	.RS	.srb	.RS	.srb	.RS	.srb
4.кв. 2014 – 3. кв. 2015.	83,67%	80,84%	21,38%	8,08%	16,33%	19,16%
4.кв. 2015 – 3. кв. 2016.	84,29%	86,82%	21,14%	6,69%	15,71%	13,18%
4.кв. 2016 – 3. кв. 2017.	84,73%	89,26%	20,91%	5,95%	15,27%	10,74%
4.кв. 2017 – 3. кв. 2018.	85,15%	90,64%	19,94%	6,71%	14,85%	9,36%
4.кв. 2018 – 3. кв. 2019.	86,12%	89,56%	19,47%	10,95%	13,88%	10,44%

Стопа задржавања	(број домена на крају периода – нови у току периода) / број на почетку периода
Стопа креирања	Нови у току периода / број на почетку периода
Стопа брисања	Обрисани у току периода / број на почетку периода

Сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а

Програм суфинансирања оглашавања користиле су током 3. квартала компаније AdriaHost и Eutelnet.

Маркетиншким одељењима ОР-ова редовно су достављана различита обавештења – о ранг-листама ОР-ова, позиви на РНИДС-ове догађаје, извештаји и информације о реализованим активностима, као и информације о релевантним активностима CENTR-e.

Током 3. квартала извршена је анализа података о понуди овлашћених регистара у вези регистрације .rs и .srb назива домена. Збирни резултати приказани су Управном одбору и Радној групи ОР-ова, а појединачна запажања саопштена су овлашћеним регистрима директно.

Оперативна подршка раду овлашћених регистара се реализовала без сметњи, претежно кроз тикетинг систем. Највећи број захтева био је за сторнирањем погрешних трансакција или за ресетовањем тајног кода за логовање на систем.

Радионица за овлашћене регистре о Закону о заштити података о личности

У сусрет почетку примене Закона о заштити података о личности (21. август 2019.г), Фондација РНИДС организовала је 30. јула 2019.г. у хотелу Фалкенштајнер

радионицу на тему усклађивања са новим Законом за колеге из овлашћених регистара РНИДС-а. Радионицу је одржала Невена Ружић, помоћница генералног секретара у канцеларији Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности.

Радионици је присуствовало тридесетак представника РНИДС-ових овлашћених регистара, а исто толико је затражило снимке и материјале са радионице, који су им подељени.

Присутни су имале прилике да поставе питања и разјасне недоумице у вези са својом улогом руковалаца подацима.

Поред тога, дискутовало се и о европској пракси на овом пољу и ефектима примене Опште уредбе о заштити података о личности (GDPR).

Присуство РНИДС-а у јавности

Догађаји

„Значај заштите назива интернет домена: Дигитална тврђава или кула од песка – да ли сте заштитили темељ свог интернет пословања?“

Безбедност и заштита пословања на интернету била је тема скупа одржаног 20. септембра 2019. године у просторијама Привредне коморе Београда, током кога је излагао Жарко Кеџић, руководилац Сектора ИКТ услуга РНИДС-а. Скупу је присуствовало 20-ак представника предузећа која послују у финансијском сектору.

Финансијски сектор је у посебно деликатном положају, јер не рукује само личним подацима својих клијената, већ треба да гарантује и безбедност њихових дигиталних новчаних трансакција. Поменуто је да је само у Великој Британији укупан финансијски губитак узрокован хакерским нападима 15 милијарди фунти на годишњем нивоу.

Кратка анализа безбедности веб-локација банака које послују на територији Србије показала је да им је сигурност на адекватном нивоу, међутим, јако мали број организација користи могућност закључавања назива домена. Наведени су примери који илуструју подмуклост и разорност напада до којих долази манипулацијом DNS-а и окупљенима је приказано како DNS систем функционише и које су најчешће врсте напада

до којих долази злоупотребом његових рањивости. Такође је наведено да су за заштиту назива домена на располагању две проверене методе – закључавање назива домена и DNSSEC.

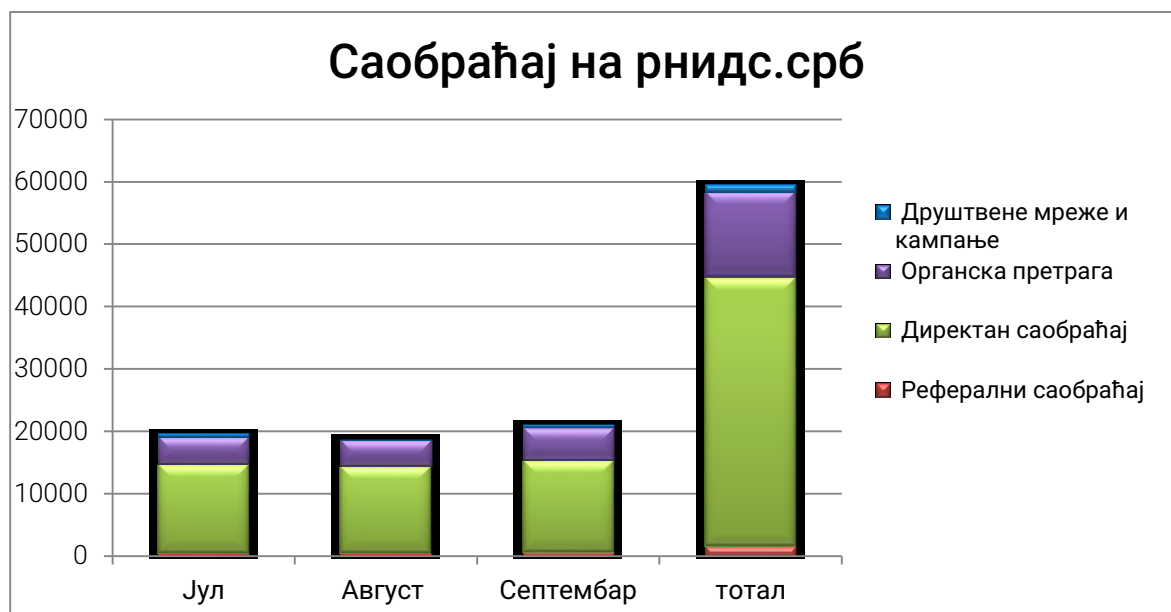
„На клик до купца“ у Ужицу - одложен

Током летњих месеци Сектор маркетинга и комуникација био је ангажован на припреми едукације „На клик до купца“ у Ужицу. РНИДС је спровео све припремне активности, међутим, недовољна ангажованост локалног партнера на промоцији скупа и анимацији локалних привредника резултирала је занемарљивим бројем пријављених посетилаца скупа, па је едукација одложена.

Сајт Фондације рнидс.срб / ruids.rs

У трећем кварталу 2019. године сајт рнидс.срб је забележио 59.533 посете и 54.639 појединачних посетилаца. Насловна страна (енглеска, ћириличка и латиничка) има највећи удео у укупном броју посета, заједно више од 42%, док WHOIS странице имају укупно око 7% од скоро 79.056 прегледа свих страница на сајту. Странице енглеске верзије сајта биле су 30% посећеније него у истом периоду претходне године.

Графикон у наставку показује најзаступљеније изворе саобраћаја ка сајту у трећем кварталу.

Сајт домен.срб / domen.rs

У трећем кварталу сајт домен.срб / domen.rs је забележио 38.820 посета и око 34.640 појединачних посетилаца. Поред насловне, највише посета забележиле су страница за претрагу расположивих назива домена, Изборник ОР-ова, као и нови текстови „Шта IDN може да учини за ваше пословање“ и „Три нивоа заштите поверења“.

Графикон у наставку даје детаљнији приказ најзаступљенијих канала саобраћаја ка сајту у трећем кварталу.

У току је развој новог сајта домен.срб / domен.rs и прилагођавање садржаја. До краја трећег квартала завршен је и тестиран највећи део функционалности сајта, као и имплементације дизајна. На сајту ће бити понуђена нова функционалност преноса изабраног назива домена на сајтове овлашћених регистара. Током септембра је ова функционалност најављена ОР-овима и усаглашен је механизам преноса назива домена. Такође је већи део садржаја обрађен и SEO оптимизован. Пуштање новог сајта планирано је за наредни квартал.

Остале активности

Током трећег квартала објављени су ауторски текстови Дијане Милутиновић „Да ли се по адреси е-поште предузеће познаје?“ у часопису „Недељник“ и Жарка Кеџића „Сачувате своје пословање од сајбер претњи“ у часопису „Бизнис и финансије“.

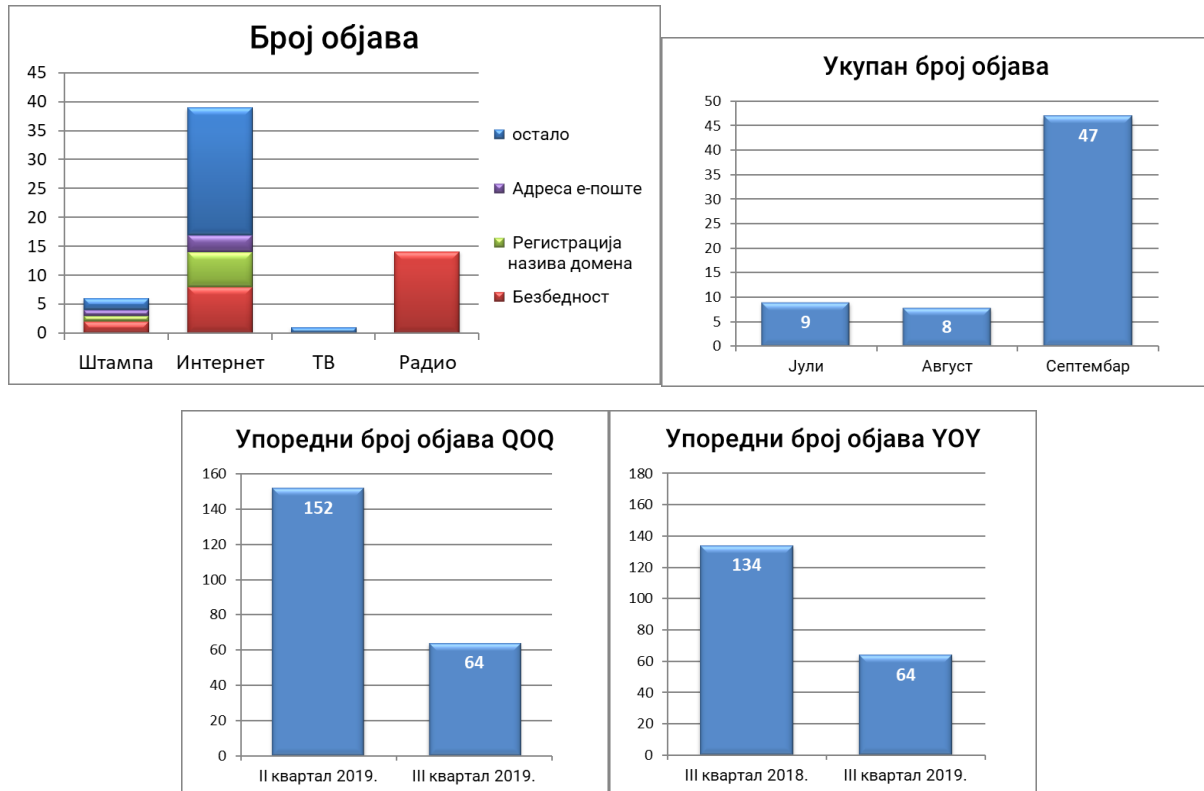
У серији емисија о сајбер безбедности на Радио Београду 1 („Ухвати дан“) учествовали су Мирко Мирковић, Жарко Кеџић и Јован Шикања.

Вечерње новости су, на основу разговора са Предрагом Милићевићем, објавиле чланак о регистрацији интернет домена, а који су пренели и други медији.

Сектор за ИКТ је извршио инсталацију, превођење и прилагођење алата намењеног широј јавности за проверу исправности конфигурације DNS сервиса и записа о називима домена, који је доступан на адреси zonemaster.rs.

Анализа присуства РНИДС-а у медијима

У трећем кварталу су забележене укупно 64 објаве – 9 у штампаним медијима, 42 на интернету, 1 телевизијска и 12 радијских објаве. Објаве су покривале теме сајбер безбедности (укупно 24 објаве), благовремене регистрације назива домена (укупно 8 објаве) и пословне адресе е-поште (укупно 11 објаве).

Број објаве у 3. кварталу у односу на 2. квартал 2019. године мањи је за 58%, док је број објаве у 3. кварталу 2019. г. у односу на 3. квартал 2018. г. мањи за 52%. Током трећег квартала 2018. г. велики број објаве се бавио присуством установа културе на интернету, десетогодишњицом .RS домена и скупом „На клик до купца“ у Крушевцу, док су ове године медији имали много мање повода да извештавају, пошто је скуп у Ужицу одложен.

Медијска анализа показује да су 34 различита медија писала о РНИДС-у – 5 штампаних медија, 1 телевизијска станица, 1 радио-станица и 27 интернет портала.

Редовни послови Канцеларије

Правни, кадровски и општи послови

У континуитету и несметано обављани су редовни административни послови, спровођење набавки, израда интерних докумената и др.

Услед предстојећег одласка у пензију колеге из одељења финансија, колегиница која је радила на позицији сарадника за Опште и административне послове је прешла у одељење финансија, док је упражњена позиција сарадника за Опште и административне послове попуњена на јавном конкурс. Са координатором за послове регистрације споразумно је раскинут уговор о раду и расписан конкурс за попуњавање тог радног места.

У септембру је појачан интензитет активности на увођењу ISO 9001 и ISO/IEC 27001 стандарда. Припреме за увођење стандарда ISO 9001 се приводе крају, заокружен је сет процедура и пратеће документације, који се постепено усвајају и примењују у раду. Такође су започете припреме за предстојећу интерну и екстерну сертификациону проверу, које се очекују у наредном периоду. У домену увођења стандарда ISO/IEC 27001 радило се на идентификацији ризика везаних за информациону имовину и припрему одговарајућих контрола које стандард захтева.

Рачуноводство и ревизија

Током овог периода сви рачуноводствени послови су обављани редовно и несметано.

Већина средстава која су отписана у претходном кварталу, отуђена су у складу са интерним актима. Преостала средства потребно је одложити по посебним прописима, па су започети договори са потенцијалном фирмом која се бави овом делатношћу.

Због истека уговора са финансијском ревизорском кућом, објављен је нови јавни позив за пружање ове услуге. У дефинисаном року примљено је више понуда и у току је процес избора добављача ове услуге.

Интерни ИКТ сервиси

У трећем кварталу извршено је обнављање лиценци за антивирус заштиту. Одлучено је да сервери буду и даље на старом центру за контролу антивирус заштите због њихове природе и затвореног окружења, а да сви остали корисници користе антивирус који се ажурира и комуницира са cloud платформом. Ово омогућава да корисници брже ажурирају базе антивируса и да се потенцијални проблеми на рачунарима контролишу лакше него до сада.

У овом кварталу покренут је процес замене дигиталних сертификата за званичну презентацију РНИДС, пошто актуелни истичу почетком последњег квартала. Процес издавања ових сертификата, показало се, некад траје и готово 30 дана, па је било потребно кренути раније да би презентација имала непрекинуту могућност https комуникације.

Подршка Управном одбору

У току квартала одржане су три седнице Управног одбора. Сектор општих и правних послова је раду овог органа пружао редовну стручну и административну подршку, која се огледала у припреми нацрта аката, изради записника са седница, стручној подршци у раду на седницама, изради и објављивању донетих аката.

Подршка Конференцији суоснивача

У протеклом кварталу одржана је једна изборна седница Конференције суоснивача, на којој је Владимир Алексић изабран за председника Конференције суоснивача. Сектор општих и правних послова је раду овог органа пружао редовну стручну и административну подршку, која се огледала у организовању седнице, провери пристиглих кандидатура, припреми нацрта аката, изради записника са седница, стручној подршци у раду на седницама, изради и објављивању донетих аката.

На крају квартала РНИДС је имао 138 суоснивача. У овом периоду приступио је један нови суоснивач, док један суоснивач није обновио чланство.

Сарадња с домаћим организацијама и институцијама

Светска банка, у сарадњи са Министарством трговине, туризма и телекомуникација спроводи, у периоду од 16. до 18. октобра 2019. године Модел за оцену зрелости државних капацитета за информациону безбедност, а под окриљем Глобалног центра за изградњу капацитета на пољу информационе безбедности (Global Cyber Security Capacity Centre). РНИДС је добио позив за учешће на овом скупу.

Сарадња с међународним организацијама и институцијама

У току квартала РНИИДС је објавио превод издања CENTR-е „[Регистри назива домена и онлајн садржај](#)“. Документ обрађује тему нелегалног онлајн садржаја, начине борбе против истог и како национални регистри назива домена могу да дају свој допринос.

На основу одлуке са 330. седнице Управног одбора, извршено је пријављивање кандидатуре РНИИДС-а за домаћина састанка RIPE 82, од 17. до 21. маја 2021. године. Током августа 2019. године делегација RIPE-а била је у посети Београду, ради упознавања са потенцијалним локацијама за одржавање скупа.

Током 3. квартала интензивирале су се активности CENTR-е око креирања заједничког упитника за испитивање тржишта у вези регистрације назива домена. Кроз више итерација је вршено коментарисање и усаглашавање упитника. На основу усаглашеног упитника РНИИДС ће спровести истраживање тржишта у наредном периоду.

Руководилац Сектора општих и правних послова је, у својству члана, учествовао у раду ICANN-ове радне групе ccNSO Guideline Review Committee (“GRC”).

Саветница за стратегију и развој учествовала је у раду више ICANN-ових радних група: [Latin Generation panel](#) (у којој је председавајућа), [Study Group on Technical Use of RZ-LGR](#), [ccNSO Guideline Review Committee \(“GRC”\)](#), [ccNSO Review Working Party](#), [Policy Development Process \(PDP\) Retirement Working Group](#) и [Work Track 5: Geographic Names at the Top-Level](#).

Службена путовања током другог квартала 2019. г.

Датум одржавања скупа	Скуп/Организација	Место	Делегирани учесник
05 - 06. 09. 2019.	APTLD76	Искандар Путери	Горан Миланковић
10 - 11. 09. 2019.	TLDCON 2019	Вилњус	Горан Миланковић
11. 09. 2019.	COMPACT Project - Budapest Symposium	Будимпешта	Дејан Ђукић
19 - 20. 09. 2019.	48th CENTR Administrative workshop	Осло	Бојана Живковић
24 - 25. 09. 2019.	60th CENTR Legal & Regulatory workshop	Сплит	Дејан Ђукић

Кратки извештаји са службених путовања запослених у Канцеларији

COMPACT Project - Budapest Symposium: 11. 09. 2019, Будимпешта (Мађарска)

Стручни скуп под називом „COMPACT Budapest Symposium on the liability of intermediaries“ одржан је током септембра на Правном факултету ЕЛТЕ универзитета у Будимпешти, са циљем да размотри питање одговорности интернет платформи и интернет посредника у погледу постављеног садржаја.

Руководилац Сектора општих и правних послова је, на позив организатора, говорио на овом скупу о пракси и процедурама код РНИДС-а и других регистара у случајевима примедби везаних за садржај постављен на неком домену.

48th CENTR Administrative workshop: од 19. до 20. 09. 2019, Осло (Норвешка)

На овој радионици је као представник РНИДС-а присуствовала Бојана Живковић. Поред бројних презентација и сесија, одржано је и гласање за новог потпредседника ове групе, на коме је поново изабран Mickaël Vigreux из француског регистра.

60th CENTR Legal & Regulatory workshop: од 24. до 25. 09. 2019, Сплит (Хрватска)

На редовној правној радионици учествовао је руководилац Сектора општих и правних послова. Поред редовних тема, на радионици је било више речи о информационој безбедности, а на ту тему су одржали презентације представници израелског и немачког регистра.

Финансије

Током трећег квартала обављани су редовни послови одељења финансија.

Финансијски извештаји

Током трећег квартала 2019. године остварен је прилив од 39.546.914 динара на име аванса за регистрацију домена. Такође је прихваћено и 16 рачуна из категорије обнове чланства Конференције суоснивача, са укупним износом од 192.000 динара.

У наставку документа је дато стање финансијских средстава, орочења и ХоВ на дан 30. 09. 2019. године, паралелно са 30. 06. 2019. године.

Датум	30. 06. 2019.		30. 09. 2019.	
Средњи курс евра	117,9121		117,5283	
Валута	RSD	EUR	RSD	EUR
Средства у РСД	RSD	Прерачуно у EUR	RSD	Прерачуно у EUR
Текућа средства у РСД	41.603.307	€352.833	48.607.317	€413.580
Орочена средства у РСД	6.000.000	€50.885	6.000.000	€51.052
Укупно	47.603.307	€403.719	54.607.317	€464.631
Средства у ЕУР	Прерачуно у RSD	EUR	Прерачуно у RSD	EUR
Текућа средства у ЕУР	8.019.379	€68.012	7.766.373	€66.081
Орочена средства у ЕУР	-	-	-	-
Укупно	8.019.379	€68.012	7.766.373	€66.081
Укупно без ХОВ	55.622.685	€471.730	62.373.690	€530.712
Хартије од вредности	63.200.886	€536.000	62.995.169	€536.000
Укупно новчана средства	118.823.571	€1.007.730	125.368.859	€1.066.712

Укупно стање новчаних средстава са хартијама од вредности, прерачуно у динарима, износи 125.368.859 динара.

У наредној табели су укратко приказани кључни показатељи пословања за 3. квартал 2019. године и стање на дан 30. 09. 2019. године и одговарајуће стопе раста.

.000 РСД	3. кв. 2018. г. или 31. 12. 2018.	3. кв. 2019. г. или 30. 09. 2019.	%
Пословни приходи	92.167	97.490	105,8%
Пословна добит	23.138	16.098	69,6%
Нето резултат	20.032	13.460	67,2%
Актива	180.654	198.908	110,1%
Капитал	104.584	118.043	112,9%
Нето дуг	-34.741	-25.294	72,8%
Нето обртни фонд	19.588	-12.158	-62,1%

Уз значајан раст пословне, остварен је и раст нето добити, насталих као последица континуираног раста пословних прихода од 5,8%, уз раст пословних расхода (укупно укључујући и амортизацију) од 17,9%. Све то је остварено уз ЕБИТДА маржу од 22,1%. Најзначајнија промена од почетка године јесте смањење нето обртног фонда, који је постао негативан, али се то догодило због улагања у државне хартије од вредности, које се воде ванбилансно, што на дуги рок говори о стабилној солвентности Фондације, уз напомену да је дошло до позитивне корекције у односу на крај претходног квартала.

Као показатеље ликвидности, наводе се три показатеља на крају посматраних периода, који су доказ одржања ликвидности, упркос значајном улагању у дугорочне, али пре свега сигурне, хартије од вредности.

Показатељ	31. 12. 2017. г.	31. 12. 2018. г.	30. 09. 2019. г.
Ликвидност 1. степена	0,34	0,46	0,31
Ликвидност 2. степена	0,98	1,18	0,83
Ликвидност 3. степена	1,02	1,26	0,85

Реч је о резултатима који говоре о значајном степену ликвидности РНИДС-а. Иако су показатељи нижи у односу на оне са краја 2018. године, њихова висина је на нивоу са краја 2017. године, а делимично су повољнији од оних са краја другог квартала. Ликвидност није умањена у односу на рекордни ниво са краја 2018. године, имајући у виду да је дошло до преусмеравања слободних новчаних средстава са готовине у дугорочне хартије од вредности, такође високе ликвидности, али знатно више сигурности.

Финансијски извештаји су прилог овог документа.

Набавке

У овом кварталу расписан је следећи јавни позив:

- Јавни позив за избор финансијског ревизора за 2019, 2020. и 2021. годину. Прикупљање понуда је завршено и у току је процедура избора ревизора.

У Београду,
31. октобра 2019. године

Владимир Манић
директор РНИДС-а